

Találmányok listája az I. II. és III. Ipari forradalomból

Forrás: <http://www.amegoldas.eoldal.hu/cikkek/talalmanyok---az-ipari-forradalomtol-napjainkig.html>

1780 – 1850 I. Ipari forradalom

1764 az angol James **Hargreaves fonógépe** (lányáról nevezte el Jennynek)

1769 az angol James **Watt gőzgépe** (1690 Denis Papin gőzgépe)

1769 a francia Nicolas **Cugnot 3 kerekű gőzjárműve** (az autók őse)

1781 első vashíd Shropshire grófságban, Coalbrookdale közelében íveli át a Severn folyót (1776-1779 között készült)

1783 a francia **Montgolfier testvérek hőlégballonja**, XVI. Lajos és Marie Antoinette is ott volt, első utasok egy-egy kakas, birka és kacska. Onnan kapták az ötletet, hogy otthonukban látták, hogy a kéményből felszálló meleg levegő papír és selyemfoszlányt fenn tart a levegőben.

1804 az angol Richard **Trevithick első gőzmozdony** 1803 öt kocsit tudott 70 emberrel vontatni, 1804-től egy dél-walesi vasútvonalon alkalmazták.

1807 az amerikai Robert **Fulton** gőzhajója a Clermont a Hudson folyón 240 km-ert 32 óra alatt, 1800-ban Napóleon támogata tengeralattjáró tervét, de a Nautilust mindig meglátták.

1814 az angol George Stephenson első gőzmozdonya Blücher

1825 Az első vasút vonal személyszállítással is Stockton-Darlington közt 14 km Stephenson Locomotion No. 1 vonatával.

1830 első kimondottan személyszállítási vasútvonal Stephenson terveivel és új gőzmozdonyával a Rockettel Liverpool és Manchester közt.

1827 a francia Joseph Nicéphore **Niépcé** fénykép az udvaráról, előtte a lemezt 8 órára a Napra, társa Louis Daguerre a halála után 20 perces exponálási idejű gép.

1830 Távíró – az amerikai Joseph Henry

1832-1837 az első működőképes elektromágneses távíró az amerikai Samuel Morse, a róla elnevezett Morse-ábécé megalkotója 1835. Ő állította fel az első vonalat 1844 Washington és Baltimore közt,

1839 a német Theodor Schwann és Matthias Jakob Schleiden kimondja, **a növények és állatok sejtekből állnak**. Általuk született meg a sejt-elmélet.

1839 Bicikli kormányval és pedállal a skót kovácsmester Kirkpatrick Macmillan alkotása. 1885 biztonsági kerékpár, lánchajtással (John Kemp Starley) 1888 pneumatikus gumibroncs (John Boyd Dunlop) 1970-es évek mountain bike

1840 első bélyeg megjelenése 1837 Bélyeg – az angol Rowland Hill (megjelenés 1840)

1841 az angol William Henry Fox **Talbot** korlátozott számú másolat fényképeknel.

1842 Az 'ehető' csokoládét kezdte árulni a Cadbury cég (kakaó babot maják i.e. 600 k. már természetették, 1847 az angol Joseph Fry és fia csokiszületet állított elő. 1853 piacra dobta. Az első tejszoki 1876 a tejszokiszületet a svájci Nestlé fivérek alkották meg. 1912 a svájci Jean Neuhaus töltelékes csoki.)

1866 első írógép az osztrák Peter **Mitterhofer** (1775 Kempelen Farkas gépe nem maradt fenn, 1876 Remington írógépe)

1873 Farmernadrág – Jacob Davis (lett születésű amerikai szabó) és **Levi Strauss** (német származású amerikai)

1875 a francia Léon **Bollée gőzüzemű automobilja**, Obeissante.

1876 a skót születésű amerikai **Graham Bell telefonja** (készülékét Edison tökéletesítette), az első telefonhívás a 22 km-re lévő Boston és Salem közt volt)

1878 az amerikai Thomas **Edison fonográfja** (lemezjátszó)

1878 az angol Joseph **Swan szabadalmaztatja a villanykörtét,**

1879 Thomas **Edison szabadalmaztatja az izzólámpát (villanykörtét)**, először kertjében, majd New Yorkban elektromos központ, első telefonhálózat New Yorkban

1884 Töltőtoll az amerikai Lewis Edson Waterman

1885 – 1939 II. Ipari-távközlési-közlekedési forradalom

1886 Automobil, a német **Carl Benz 4 ütemű gázmotoros jármű**, Gottlieb Daimler gázzal és gázolajjal működő nagyfordulatú motor, ezzel Benz az automobilt a 3 kerekű „Patent-Motorwagen”-t, ezután övé az első autógyár.

Emil Jellinek (az osztrák-magyar Monarchia nizzai főkonzulja) autómániás ember 1898-tól elkezdte árulni a Daimler kocsikat és benevezett egy Daimler Phoenix túrakocsival a Tour de Nice versenyre. **Autója mivel imádta a lányát, a lánya neve után Mercedes néven szerepelt a startlistán.** Ezután mint a Daimler autók forgalmazója 36 db-ot rendelt, de kikötése volt, hogy kizárólagos üzletkötő legyen Amerikában, a Monarchiában és Franciaországban, valamint hogy **Mercedes néven kerüljenek forgalomba a kocsik.**

1886 Mosogatógép az amerikai **Josephine Garis Cochran**

1887 Edison tökéletesíti telefont.

1888 az amerikai **George Eastman kézi fényképezőgépe** a Kodak

1892 Rádióhírmondó. Puskás Tivadar Edison mellett dolgozott majd európai terjesztője lett.

Puskás Tivadar elvei szerint valósultak meg az első telefonközpontok 1878-ban Bostonban, majd 1879-ben Párizsban. 1879 októberétől az Edison Társaság igazgatósági tagja lett, Párizsban önálló szabadalomértékesítő ügynökséget nyitott. 1879-ben hazatért, és öccsével, Ferencsel 1881-ben megkezdte a monarchia területén a telefonközpontok felépítését. 1881-ben nyílt meg Budapesten az első telefonközpont 23 előfizetővel. 1881 a párizsi Nagyopera világítási tervein dolgozott, majd egy évvel később már London közvilágítási hálózatának és Madrid távbeszélő-hálózatának terveit készítette 1883.

1892-ben szabadalmaztatta legjelentősebb találmányát, a telefonhírmondót - mely előfizetésért szolgáltatott híreket, nyelvleckéket és kulturális műsorokat -, amely a mai rádió elődjének számít 1893-ban el is indult.

1895 először Hatsek Béla műszerész vásárol egy négykerekű Benz Velót, Benz rájött, hogy négykerekű kocsi jobb a kanyarban mint a 3 kerekű.

1895 a francia **Lumiére fivérek első mozi filmje Párizsban** kinematográfval. (Azon az elven alapul, hogy az ember agya, ha másodpercenként 24 filmkockát lát gyors egymásutánban, akkor azokat úgy fogja fel, mintha a képen látható alakok mozognának.)

1895 az olasz Guglielmo **Marconi rádiója**, szabadalom 1896

Pontos megegyezés nincs azt illetően, hogy ki volt a rádió feltalálója. Nikola Tesla, Guglielmo Marconi és Alekszandr Popov egymástól függetlenül találták fel.

1894-ben, húszéves korában kezébe került Heinrich Hertz néhány évvel korábban végzett kísérleteinek leírása. Ezek egyértelműen bizonyították a láthatatlan elektromágneses hullámok létét, amelyek a levegőben fénysebességgel terjednek. Marconit nyomban lázba hozta az ötlet, hogy ezeket a hullámokat jelek drót nélküli továbbítására lehetne használni nagy távolságokra. 1899 üzenet a La-Manche csatornán keresztül, 1901-ben sikerült rádióüzenetet küldenie az Atlanti-óceánon keresztül Angliából Új-Foundlandra.

1920-ra amerikai, és angol tudósok feltalálták a mai rádiók elvén alapuló készüléket. Az első kereskedelmi rádió, a KDKA 1920-ban, a Pennsylvania állambeli Pittsburghben kezdte meg működését.

1896 az orosz Alexander **Popov találmánya az antenna** a rádió – és tévé közvetítések előzménye.

1900 a német Ferdinand von **Zeppelin gróf Zeppelin léghajója**

1901 a jól működő porszívó az angol Hubert Cecil Booth

1903 Repülőgép az amerikai **Wright fivérek** az első emberek akik a levegőnél nehezebb szerkezettel a Földről a levegőbe emelkedtek a Kitty Hawk nevű géppel.

1908 Ford T-mobil az első sorozatban gyártott autó.

1909 a francia Louis **Blériot átrepül a La-Manche csatornán**, október 17-én Magyarországon is bemutatót tartott. Ez volt az első alkalom, hogy Magyarországon repülő szállt fel. 1910-ben ő volt az első ember, aki repülővel átlépte a 100 km/h-s álomhatárt. Később gazdag repülőgépgyáros lett.

1912 Tank, az osztrák **Günther Burstyn** szabadalma

1913 DOMELRE: az első háztartási hűtőgép piacradobása. Egyesült Államok, Chicago

1914 az első utasszállító repülőgépe a floridai St. Peterburg és Tampa közt

1916 első irányított helikopter repülés Raúl Pateras de Pescara végezte el Buenos Airesben.

1926 rádióadás indult Budapesten

1926 a skót **John Baird készüléke képet fogadó készüléke**, még nagyon gyenge, rossz minőségű képeket fog London–Glasgow között

1927 az első hangos film A dzsesszénekes

1927 az amerikai **Charles Lindbergh átrepül az Atlanti-óceánon** New-Yorkból- Párizsba. Szent Lajos szelleme repülőjével.

1928 New Yorkban **rendszeres tévéadások**

1928 az amerikai **Amelia Earhart volt az első nő, aki repülőgéppel átrepülte az Atlanti-óceánt** (1937-ben első nőként a Földet akarta körberöpülni, de navigátorával, Fred Noonannel együtt eltűnt.)

1928 szept. 29. **Az első helikopter, Asbóth Oszkár** gépe volt az első, amely valóban egyhelyből, függőlegesen szállt fel.

1928 Magnó – Fritz Pfelemer osztrák-német feltaláló

1929 a Bell laboratórium bemutatja a **színes televíziót**.

1935 radar (Radio Detection and Ranging) (Anglia), 1934-36 orosz, angol és **Bay Zoltán kísérletei** Tungssram (Magyarország)

1936 a német Heinrich **Focke első használható helikopter**

1937 Szent-Györgyi Albert munkásságát orvosi és élettani Nobel-díjjal ismerték el A 30-as években izolálta a C-vitamint és 1936-ban a P-vitamint.

1938 Bíró László szabadalmaztatta az **első működő golyóstollat**. Ma Angliában a biro név a golyóstollat jelenti.

1939- III. Ipari-tudományos forradalom

1939 amerikai, francia és német tudósok bebizonyítják, hogy amikor az uránatom magja egy neutron hatására kettéhasad, átlagosan 2-3 neutron szabadul fel, és ez hatalmas mennyiségű energiát termel.

1945 Atombomba

1945-47 Mobiltelefon - A Bell laboratórium tudósai. A kézi rádiótelefonok 1983 óta elérhetőek.

1945 Mikrohullámú sütő az amerikai Percy Spencer találmánya/felfedezése.

1946 Az első teljesen működő, digitális, programozható számítógép az ENIAC (Elektronikus Numerikus Integrátor és Kompjuter) két amerikai tudós J. Presper Eckert és John Mauchly tervezte és építette meg 1943 és 1946 között. 1840 Charles Babbage angol matematikus szerkezete volt a számítógépek őse, bár soha nem fejezte be.

1947 az amerikai Charles Yeager átlépi repülőjével a **hangsebességet**.

1947 Hologram - A holográfiát **Gábor Dénes**, egy Amerikában dolgozó, magyar származású angol állampolgár, találta fel. A holográfia kidolgozásáért 1971-ben fizikai Nobel-díjat kapott. A holográfia a fény hullámtermészetén alapuló olyan képrögzítő eljárás, amellyel a tárgy struktúrájáról tökéletes térhatású, vagyis háromdimenziós kép hozható létre.

1953 magyar televízió gyártás, 1954 próbaadások, 1955 televízió szériagyártás. 1957. máj. 1.: hivatalosan megindul az Magyar Rádió és Televízió műsoradása.

1954 első atomerőmű Obnyinszk, Oroszország

1957 a Szovjetunió pályára állítja az első mesterséges Holdat a pityegő Szputnyik-1-et. (Szputnyik=kisérő, útitárs) az első űreszköz, amelyet a világűrbe juttattak. A Szputnyik-1 indításával kezdődött az űrkorszak,

1958 gördeszka Amerika (1700-as évek holland feltaláló görkorcsolya)

1959 az első emberi kéz alkotta szerkezet egy égitesten: a Holdon a Luna-2. (becsapodott)

1961 első ember a világűrben Jurij Gagarin a Vosztok (kelet)-1 fedélzetén.

1963 az első űrrepülőnő Valentyina Tyereskova a Vosztok-6 fedélzetén.

1964 megjelenik az **első általános célú kereskedelmi gép**, az IBM 360.

1965 az első űrséta Alekszej Leonov Voszhod 2-vel ért fel.

1965 CD – az amerikai James Russell

1967 Az első sikeres emberi szívátültetés *Christian Barnard*

1969 ember a Holdon, az amerikai Neil Armstrong. Apolló 11-el ért a Holdig két társával.

1969 Internet – Az USA védelmi kutatóügynöksége (DARPA) 1974-ben jelent meg először az „Internet” kifejezés.

1971 Az első űrállomás a Szaljut, az űrállomás időtartalma 175 nap.

1972 video kazetta felvevő 1951 az Ampex Corporation volt az első, amely mágnesszalagos képrögzítő berendezést fejlesztett ki. A japán JVC cég VHS szabványa 1980-as évektől, innentől terjedt el a VHS videokazetta.

1972 megszületett az első e-mail program.

1975 az első otthoni számítógép MITS Altair 8800

1982. augusztus 17-én készült el az **első kereskedelmi forgalomba került CD**. A Philips hivatalos adatai szerint a németországi Hannoverben található első gyártósorról az Abba-The Visitors című albumának példányai gördültek le elsőként. 1979-es év hangtechnikai szenzációja a Philips cég bejelentése volt, miszerint az év második felétől sorozatban gyártja új hanglemezeit és

lemezjátszóját, a lézeres letapogatású „Compact Disc”-et - Sony kapcsolattal fejlesztés. Először Ázsiában árulták, azért 74 perces mert ennyi a japánok kedvence Beethoven 9. szimfóniája. Polikarbonátból készül, amelyre egy fényvisszaverő alumínium- vagy arany réteget visznek fel, és karcvédő lakkbevonattal is ellátják. A lemezen az információkat a polikarbonát-rétegbe égetett, átlagosan 100 nanométer (a milliméter tízezred része) mély gödröcskék tárolják, amelyek spirális alakban helyezkednek el rajta. Az olvasó lézersugara a polikarbonát-réteg mélyén fut végig a trackek mentén, és a gödrökből, illetve a gödrök közötti területről visszaverődő fény intenzitásának különbségéből olvassa ki az adatokat.

1986 Az első állandó írallomás a MIR.

1990 A világháló a World Wide Web (www) az angol Tim Berners Lee találmánya.

1992 SMS – Neil Papworth küldte Richard Jarvis telefonjára a Vodafone hálózatán belül.

1996 DVD („Digital Versatile Disc” (digitális sokoldalú lemez) vagy még korábban a „Digital Video Disc” rövidítése) nagy kapacitású optikai tároló, amely leginkább mozgókép és jó minőségű hang, valamint adat tárolására használatos. 1995-ben alkotott konzorciumot a Matsushita, a Toshiba, a Philips, a Sony, a Time Warner, a Mitsubishi, a Pioneer, a Hitachi, a Thomson és a JVC, hogy létrehozzanak egy az eddigiéknél nagyobb kapacitású adathordozót. Magyarországon 1998-ban.

1998 az USA-beli Wisconsin Egyetem egy kutatócsoportja bejelentette. Hogy sikerült elkülöníteniük emberi embriók őssejtjeit, a genetika előtt új távlatok nyíltak meg.. Valószínűleg az őssejtekkel olyan betegségek lesznek gyógyíthatók melyek eddig nem voltak azok.

2004 egy dél-koreai orvos csoport bejelentette hogy **olyan embrionális őssejteket fejlesztett ki, amelyek képesek arra, hogy a szervezet bármelyik sejtjévé átalakuljon.**

2006 Blu-ray A Blu-ray névben a „blue” (kék) a lézer színére utal, amit ezen technológia használ, a „ray” pedig az optikai sugárra. Az „e” betű a „blue” szóból azért lett szándékosan kihagyva, mert egy mindennapi szó nem lehet védjegy.